

Všechny budovy v EU budou muset být do roku 2050 bezemisní, členské státy se dohodly na závazných cílech. Strategii, jak toho dosáhnout, si ale navrhne každý stát sám

12.12.2023 - Michal Čejka, Vítězslav Malý, Pavel Zemene | PROTEXT

V pátek 8. 12. 2023 uzavřeli členové Evropského parlamentu, vlády členských států a Evropská komise dohodu o nové směrnici o energetické náročnosti budov (EPBD).

Základ této dohodě poskytla pozice vyjednaná za českého předsednictví, která sice není tak ambiciózní jako původní návrhy Komise a Parlamentu, ale je realizovatelná a každý členský stát si ji může upravit svým specifickým podmínkám. Cílovou stanicí zůstává dosažení uhlíkové neutrality celého fondu budov do roku 2050.

Michal Čejka, konzultant energetických úspor z Centra pasivního domu, říká:

„Směrnice definuje pouze cíle a zásadní milníky, ale reálné nastavení bude nyní na Česku. Dohoda poskytuje velmi dobrý základ, na kterém můžeme postavit skutečně funkční renovační strategii budov, ze které budou mít užitek jak občané, tak i stát díky ekonomickému oživení stavebnictví. Tuto příležitost ale nesmíme na národní úrovni promarnit, což se nám bohužel při implementaci evropských směrnic do české legislativy často stává.“

Nové bezemisní budovy

Podle odsouhlaseného znění směrnice budou všechny nově postavené budovy od roku 2030 "budovami s nulovými emisemi". Definuje je velmi nízká energetická náročnost, nulové emise uhlíku z fosilních paliv v místě, kde stojí a nulové nebo velmi nízké množství emisí skleníkových plynů z jejich provozu. Nová pravidla začnou platit v roce 2028 pro veřejný sektor a od roku 2030 pak pro všechny budovy.

Vítězslav Malý, ředitel Centra pasivního domu, říká:

„Ač na první pohled mohou vyznít požadavky přísně, není tomu tak. Současné stavebnictví je na budovy s nulovými emisemi dobře připraveno, víme, jak se k cíli uhlíkové neutrality dostat. Jde jen o další posun k co nejúspornějšímu standardu, tedy k budovám s dobře zateplenou obálkou doplněnou efektivními technologiemi jako jsou tepelná čerpadla, využití odpadního tepla, vzduchotechnika s rekuperací či fotovoltika. Na mnoha místech Česka už takové budovy stojí a představují tu nejlepší ochranu před energetickými krizemi.“

Rychlejší tempo renovací

Bytový fond

Podle směrnice budou investice směřovat především do renovací stávajícího fondu budov, přičemž zvláštní důraz bude kladen na budovy s nejhorsími parametry. Návrh zákona požaduje, aby členské státy EU renovovaly budovy tak, aby do roku 2030 dosáhly snížení průměrné spotřeby energie v

bytovém fondu o 16 % a následně do roku 2035 v rozmezí 20-22 %. Až 55 % tohoto cíle má být dosaženo renovací těch nejméně úsporných budov. Ty jsou definované jako nejhorších 43 % obytných budov v daném členském státu.

Veřejné budovy

Z původního návrhu Komise a Parlamentu byly zachovány požadavky na energetickou účinnost nebytových budov jako jsou školy, úřady a další veřejné budovy. Podle stanoveného rámce je třeba do roku 2030 renovovat 16 % nebytových budov s nejhoršími parametry, přičemž do roku 2033 by se tento podíl měl dále zvýšit na 26 % fondu.

Nájemní bydlení

Kromě toho budou muset členské státy zajistit záruky pro nájemníky, například finanční opatření, která budou motivovat majitele domů k renovaci, a dále zajistit financování zaměřené na zranitelné skupiny obyvatel a budovy s nejhoršími parametry.

„Abychom dosáhli takových úspor energie v budovách, které jsme společně s ostatními evropskými státy vyjednali ve směrnici, musíme se soustředit na komplexní renovace. To znamená kombinovat kvalitní zateplení obálky budovy a dobře těsnící okna s trojskly s instalací efektivních technologií s využitím obnovitelných zdrojů energie. Taková obnova budov zajistí dlouhodobé úspory a je nejvýhodnější i z ekonomického pohledu jak pro stavebníka, tak pro stát,“ doplňuje **Michal Čejka, konzultant energetických úspor z Centra pasivního domu.**

A dodává: „Centrum pasivního domu zároveň navrhuje zavedení tzv. renovačních pasů. Renovační pas by na koncepční úrovni definoval jednotlivé kroky pro kvalitní komplexní renovaci, která vede k maximálním úsporám energie. Stavebník by ji mohl realizovat i po částech, ty by ale na sebe navazovaly a vzájemně se neblokovaly.“

Klíčovou roli pro zrychlení renovací budou hrát programy podpory, v rezidenčním sektoru program Nová zelená úsporám. Proto bude nutné aktualizovat jeho nastavení a podřídít ho jasně definovanému cíli – bezemisnímu sektoru budov v roce 2050.

Stát by měl také podpořit vznik jednotných kontaktních míst, tzv. one-stop shopů, které stavebníky jasně nasměrují, pomohou jim s předprojektovou přípravou i výběrem dotačního programu.

Pavel Zemene, předseda Sdružení EPS ČR, říká:

„Pokud chceme splnit cíle vztahující se k úsporám energie v právě schválené směrnici, budeme muset zrychlit tempo renovací budov 2x až 3x. Znamená to také směřovat ke kvalitním projektům, zateplení méně než 18-20 cm izolantu v této době už nedává smysl. Stát teď musí nastavit předvídatelné a stabilní prostředí, ve kterém budeme schopni poptávku po těchto opatřeních dlouhodobě uspokojit.“

Sledování celého životního cyklu budovy

Od roku 2030 také začnou platit ustanovení o měření a zveřejňování celoživotních emisí uhlíku u nových budov. Hodnocení celoživotního cyklu (GWP – global warming potential) zatím funguje v Česku spíše na akademické úrovni. Budeme ho ale muset začlenit do našeho stavebního řádu a současně ho udržet srozumitelné i pro laiky. V budoucnu se tak do této oblasti více zapojí specialisti na energetické úspory i výrobci stavebních materiálů.

Ukončení prodeje kotlů na uhlí a plyn

Směrnice rovněž stanovuje rok 2040 jako cílové datum pro vlády členských států, kdy mají postupně ukončit používání kotlů na fosilní paliva. Od roku 2025 je už také nebude možné dotovat.

Solární panely

Podle dohody budou od roku 2027 postupně zaváděny požadavky, aby nové veřejné a nebytové budovy byly vybaveny střešními solárními zařízeními. Architekt či projektant tedy bude nucen návrh přizpůsobit využití solární energie, pokud to bude "technicky, ekonomicky a funkčně proveditelné".

Další kroky

Předtím, než se dohoda stane konečnou, ji musí Evropský parlament a vlády členských států v Evropské radě schválit; tento krok je obvykle považován za pouhou formalitu. Vnitrostátní orgány nyní budou muset text EPBD transponovat do svých právních předpisů, což je proces, který obvykle trvá přibližně 2 roky.

Poznámka pro editory

Oficiální oznámení Rady - [here](#)

Tisková zpráva Komise - [here](#)

Tisková zpráva Evropského parlamentu - [here](#)

O Centru pasivního domu

Centrum pasivního domu je nezávislé sdružení, které téměř 20 let dělá osvětu zdravému a úspornému bydlení. Zaměřuje se na investory, odborníky, studenty i děti. Jeho nezávislému hlasu naslouchají na obecní, krajské i státní úrovni. Sdružuje přes stovku ověřených firem a specialistů, kteří energeticky úsporné a zdravé domy navrhují, staví nebo pro ně vyrábí technologie a komponenty.

O Sdružení EPS ČR:

Sdružení zpracovatelů pěnového polystyrenu ČR je národní organizace sdružující výrobce suroviny, výrobce aplikací z EPS (expandovaný polystyren) a další firmy a odborníky z oblasti výroby, zpracování a recyklace EPS.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/vsechny-budovy-v-eu-budou-muset-byt-do-roku-2050-beze-misni-clenske-staty-se-dohodly-na-zavaznych-cilech-strategii-jak-toho-dosahnout-si-ale-navrhne-kazdy-stat-sam/2452880>